

MAŁOPOLSKI KONKURS HISTORYCZNY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2025/2026

ETAP SZKOLNY

GODZINA ROZPOCZĘCIA: 9:00

CZAS PRACY: 90 minut

WYPEŁNIA UCZEŃ (DRUKOWANYMI LITERAMI)

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

.....

IMIĘ I NAZWISKO UCZNIA

.....

KLASA

.....

NAZWA SZKOŁY I MIEJSCOWOŚĆ

Instrukcja dla ucznia

1. Na pierwszej stronie arkusza i na karcie odpowiedzi w wyznaczonych miejscach wpisz swoje dane.
2. Sprawdź, czy na kolejno ponumerowanych **22 stronach** jest wydrukowanych **41 zadań**.
3. Za prawidłowe rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać maksymalnie **45 punktów**.
4. Sprawdź, czy do arkusza jest dołączona karta odpowiedzi.
5. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś nauczycielowi.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania i wykonuj je zgodnie z poleceniami.
7. Rozwiązania zadań zapisuj długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Nie używaj korektora ani jakichkolwiek zmazywalnych przyborów piśmienniczych. Zadanie, w którym ich użyjesz nie będzie oceniane.
9. W arkuszu znajdują się **zadania jednokrotnego wyboru oraz zadania wielokrotnego wyboru** – **pamiętaj, że treść pytania nie sugeruje ilości odpowiedzi**. Odpowiedzi przenieś na kartę odpowiedzi, zamalowując odpowiednie litery.
10. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie przekreśl znakiem "x" i zaznacz inną odpowiedź.
11. **Oceniane będą wyłącznie rozwiązania zaznaczone na karcie odpowiedzi.**
12. Na 10 minut przed upływem czasu przeznaczonych na rozwiązywanie zadań zostaniesz poinformowany o zbliżającym się czasie zakończenia konkursu.
13. Podczas konkursu nie możesz korzystać z urządzeń mobilnych.
14. Stwierdzenie niesamodzielności pracy lub przeszkadzanie innym, spowoduje wykluczenie Cię z udziału w konkursie.

Na rozwiązanie wszystkich zadań masz **90 minut**.

Powodzenia!

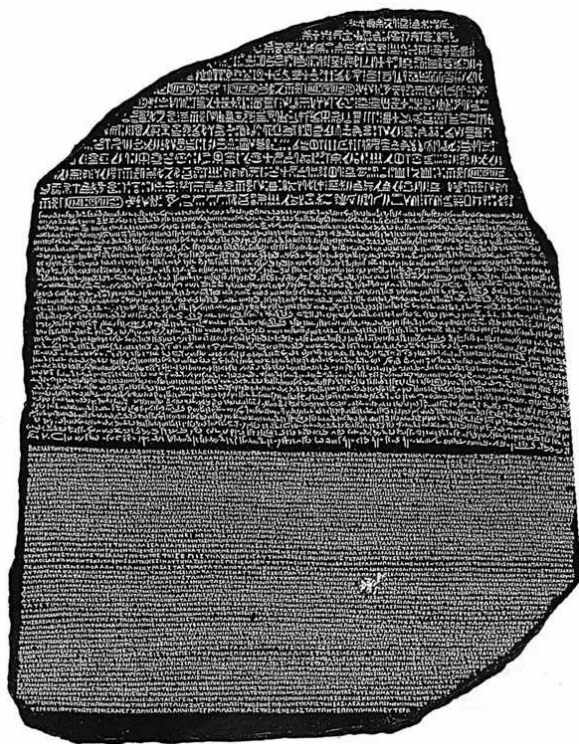
Zad. 1. (0-1 pkt) Wybierz odpowiedzi zawierające pojęcia związane z historią starożytnego Izraela:

- a. Dekalog, Mesjasz, Tora, monoteizm, Jerozolima
- b. Abraham, Mojżesz, Salomon, niewola babilońska, Ziemia Obiecana
- c. Dawid, Salomon, menora, Kanaan, Jahwe
- d. Góra Synaj, Arka Przymierza, menora, Tora, Kanaan
- e. Mesjasz, Mojżesz, monoteizm, Ziemia Obiecana, Dekalog

Zad. 2. (0-1 pkt) Spośród nazw rzek wybierz te, nad którymi rozwinęły się cywilizacje starożytnego Bliskiego i Dalekiego Wschodu:

- a. Dniepr b. Eufrat c. Indus d. Iberus e. Nil

Zad. 3. (0-1 pkt) Wskaż właściwą odpowiedź, opisującą zaprezentowany zabytek świata starożytnego:

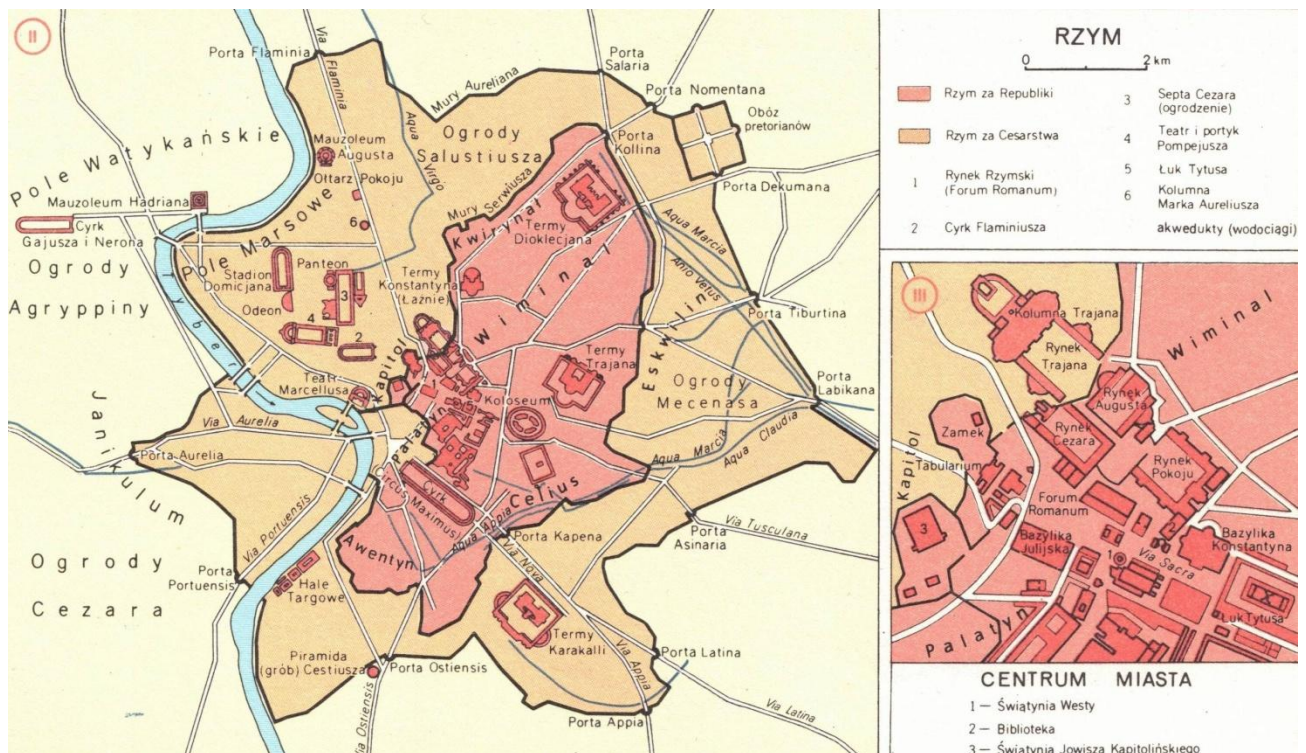
- a. Stella z Kodeksem Hammurabiego
- b. Dekalog
- c. Kamień z Rosetty
- d. Testament Tutenchamona

Zad. 4. (0-1 pkt) Określ, czy zdania opisujące ustrój starożytnych Aten są prawdziwe lub fałszywe. Przy prawdziwych dopisz literę (P), a przy fałszywych literę (F), a następnie zaznacz właściwy szereg.

- 1) Spotkania polityczne i dyskusje odbywały się w centralnym punkcie miasta – czyli na agorze.
- 2) Za głównego twórcę demokracji ateńskiej uważany jest Fidiasz.
- 3) Prawo do udziału w zgromadzeniu ludowym mieli tylko pełnoletni mężczyźni, których rodzice byli Ateńczykami.
- 4) Głosowanie na zgromadzeniu ludowym odbywało się zgodnie z zasadą jednomyślności.
- 5) Zgromadzenie ludowe wybierało urzędników.

- A. 1-P; 2-F; 3-P; 4-F; 5-P
 B. 1-F; 2-F; 3-P; 4-F; 5-F
 C. 1-P; 2-P; 3-P; 4-F; 5-P
 D. 1-P; 2-F; 3-P; 4-F; 5-F

Zad. 5. (0-1 pkt) Na podstawie analizy mapy oraz własnej wiedzy wskaż poprawne odpowiedzi:

- a. Rzym został założony przez wilczycę.
- b. Rozpościerał się na siedmiu wzgórzach.
- c. Jednym ze wzgórz był Kapitol.
- d. Centrum miasta stanowiło Forum Romanum.
- e. W czasach republiki Rzym zajmował większy obszar niż w czasach cesarstwa.

Zad. 6. (0-1 pkt) Spośród poniższych nazw wskaż te, które odnoszą się do zakonów rycerskich:

- a. templariusze b. joannici c. benedyktyni d. cystersi e. Krzyżacy

Zad. 7. (0-1 pkt) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wskaż prawidłowe odpowiedzi:

Również i to uważamy za godne przekazania pamięci, że za jego czasów cesarz Otto Rudy przybył do [grobu] św. Wojciecha dla modlitwy i pojednania, a zarazem w celu poznania sławnego Bolesława [...]. Bolesław przyjął go tak zaszczytnie i okazał, jak wypadło przyjąć króla, cesarza rzymskiego i dostojnego gościa. [...] Bo za czasów Bolesława każdy rycerz i każda niewiasta dworska zamiast sukien lnianych lub wełnianych używali płaszczy z kosztownych tkanin, a skór, nawet bardzo cennych, choćby były nowe, nie noszono na jego dworze bez [podszycia] kosztowną tkaniną i bez złotych frędzli. Złoto bowiem za jego czasów było tak pospolite u wszystkich jak [dziś] srebro, srebro zaś było tanie jak słoma. Zważywszy jego chwałę, potęgę i bogactwo, cesarz rzymski zawołał w podziwie: „Na koronę mego cesarstwa! to, co widzę, większe jest, niż wieść głosiła!” I za radą swych magnatów dodał wobec wszystkich: „Nie godzi się takiego i tak wielkiego męża, jakby jednego spośród dostojników, księciem nazywać lub hrabią, lecz [wypada] chlubnie wynieść go na tron królewski i uwieńczyć koroną”. A zdjęwszy z głowy swej diadem cesarski, włożył go na głowę Bolesława na [zadatek] przymierza i przyjaźni, i za chorągiew tryumfalną dał mu w darze gwóźdź z krzyża Pańskiego wraz z włócznią św. Maurycego, w zamian za co Bolesław ofiarował mu ramię św. Wojciecha. I tak wielką owego dnia złączyli się miłością, że cesarz mianował go bratem i współpracownikiem cesarstwa i nazwał go przyjacielem i sprzymierzeńcem narodu rzymskiego. [...] Postanowienia tego układu zatwierdził [następnie] papież Sylwester przywilejem św. Rzymskiego Kościoła.

- a. Opisane spotkanie cesarza Ottona III i ówczesnego króla Bolesława miało miejsce w 1000 r. w Gnieźnie.
- b. Gall Anonim przedstawia państwo Bolesława jako kraj zasobny.
- c. Podczas spotkania doszło do wymiany relikwii.
- d. Św. Wojciech pochodził z Czech i zginął podczas misji chrystianizacyjnej wśród Prusów.
- e. Ważnym postanowieniem spotkania Ottona III i Bolesława było utworzenie arcybiskupstwa w Poznaniu.

Zad. 8. (0-1 pkt) Uszereguj wydarzenia chronologicznie - od najwcześniejszego do najpóźniejszego i zaznacz właściwą odpowiedź:

- a. bitwa pod Legnicą
- b. sprowadzenie do Polski zakonu krzyżackiego
- c. koronacja królewska Przemysła II

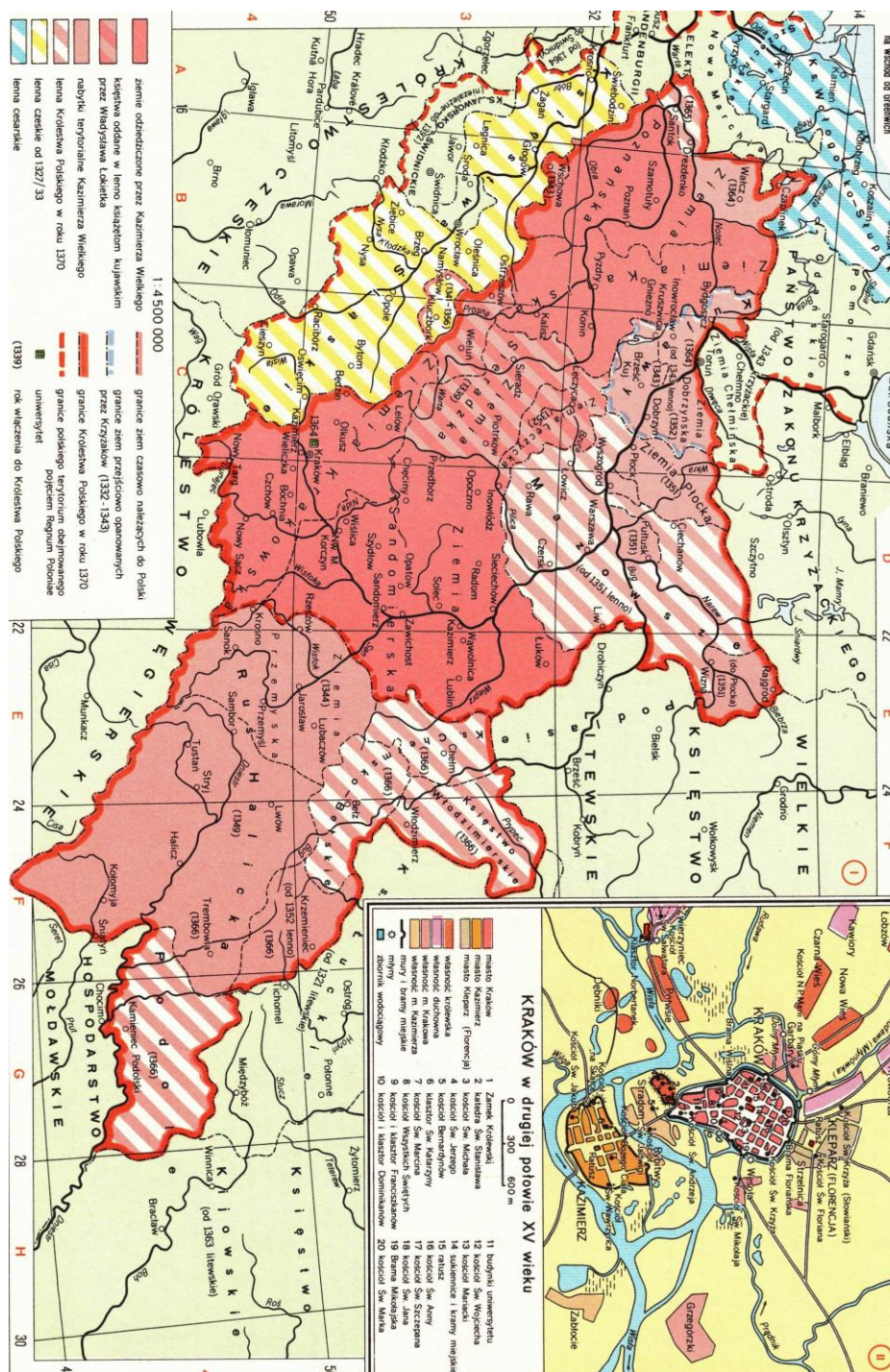
Odpowiedzi:

- A. a b c
- B. a c b
- C. b c a
- D. b a c
- E. c a b
- F. c b a

Zad. 9. (0-1 pkt) Wskaż prawdziwe opisy odnoszące się do wielkiej wojny z zakonem krzyżackim:

- a. Jedną z przyczyn wojny była pomoc udzielona przez Litwinów walczącym z Krzyżakami Żmudzinom.
- b. Wielki mistrz Ulrich von Jungingen zginął podczas bitwy.
- c. Wojskami litewskimi dowodził Witold – bratanek Jagiełły.
- d. Ukoronowaniem zwycięskiej wojny było zdobycie przez wojska polsko-litewskie Malborka.
- e. W wyniku zawartego w 1411 r. pokoju Polska odzyskała ziemię chełmińską.

Zad. 10. (0-1 pkt) Na podstawie analizy mapy oraz własnej wiedzy wskaż poprawne odpowiedzi:

- Kazimierz Wielki powiększył terytorium Królestwa Polskiego w porównaniu do dziedzictwa otrzymanego po Władysławie Łokietku.
- Krzyżacy oddali Kazimierzowi Wielkiemu Kujawy i ziemię dobrzyńską, ale zatrzymali dla siebie ziemię chełmińską i Pomorze Gdańskie.
- Za czasów Kazimierza Wielkiego Polska zdobyła Ruś Halicką, dzięki czemu stało się możliwe uzyskanie wspólnej granicy z Mołdawią.
- Książęta śląscy w większości uznali zwierzchność króla Czech.
- Książęta mazowieccy uznali zwierzchność Kazimierza Wielkiego.

Zad. 11. (0-1 pkt) Do opisów dopasuj nazwę właściwego przywileju:

1. koszycki
2. cerekwicko-nieszawski
3. jedlnieński-krakowski

- a. obniżenie podatków dla szlachty, pokrywanie przez króla kosztów służby wojskowej rycerzy poza granicami kraju
- b. nieustanawianie nowych praw i niezwoływanie pospolitego ruszenia bez zgody sejmików
- c. wyższe stanowiska kościelne tylko dla szlachty, brak możliwości uwięzienia szlachcica bez wyroku sądowego

Odpowiedzi:

- A. 1-b; 2-c; 3-a
- B. 1-a; 2-b; 3-c
- C. 1-c; 2-b; 3-a
- D. 1-b; 2-a; 3-c

Zad. 12. (0-1 pkt) Wskaż odpowiedzi poprawnie charakteryzujące ilustrację:

- a. Przedstawia karawele z ruchomymi żaglami używane w okresie wielkich odkryć geograficznych.
- b. Na tkaninie ukazano flotę wenecką przewożącą krzyżowców do Ziemi Świętej podczas III krucjaty.
- c. Przedstawia drakkary używane przez wikingów.

Zad. 13. (0-1 pkt) Wskaż pojęcia związane z kontrreformacją:

- a. Towarzystwo Jezusowe b. indeks ksiąg zakazanych c. edykt mediolański
d. inkwizycja e. sobór trydencki

Zad. 14. (0-1 pkt) Wskaż wydarzenie przedstawione na obrazie:

- a. Zygmunt II August w drodze na spotkanie z Barbarą Radziwiłłówną
b. Zygmunt III Waza w drodze ze Szwecji do Polski
c. Henryk Walezy w drodze z Krakowa do Francji
d. Jan II Kazimierz Waza uciekający na Śląsk przed Szwedami

Zad. 15. (0-1 pkt) Spośród wymienionych wybierz miejsca bitew stoczonych przez Rzeczpospolitą Obojga Narodów ze Szwecją:

- a. Korsuń b. Kircholm c. Oliwa d. Cecora e. Chocim

Zad. 16. (0-1 pkt) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wybierz poprawne odpowiedzi:

Kiedy w jednej i tej samej osobie lub w jednym i tym samym ciele władza prawodawcza zespolona jest z wykonawczą, nie ma wolności, ponieważ można się lękać, aby ten sam monarcha albo ten sam senat nie stanowił tyrańskich praw, które będzie tyrańsko wykonywał. Nie ma również wolności, jeśli władza sądowa nie jest oddzielona od władzy prawodawczej i wykonawczej. Gdyby była połączona z władzą wykonawczą, sędzia mógłby mieć siłę ciemieżyciela.

- a. Autorem tych słów jest Wolter – francuski pisarz i filozof.
b. Opisywana jest tutaj zasada trójpodziału władzy.
c. Autor przestrzega przed skupieniem w jednym ręku władzy wykonawczej i ustawodawczej.
d. Autor wskazuje pozytywne skutki łączenia władzy sądowniczej z wykonawczą.
e. Tekst powstał w epoce oświecenia.

Zad. 17. (0-1 pkt) Wybierz dynastie, które miały przynajmniej trzech swoich przedstawicieli na polskim królewskim tronie (do roku 1795):

- a. dynastia Piastów
- b. dynastia Jagiellonów
- c. dynastia Przemyślidów
- d. dynastia Wazów
- e. dynastia Wettinów

Zad. 18. (0-1 pkt) Wskaż odpowiedzi poprawnie charakteryzujące Komisję Edukacji Narodowej:

- a. Powołano ją po I rozbiorze.
- b. Przejęła prowadzenie szkół po zlikwidowanym przez papieża zakonie jezuitów.
- c. Podlegały jej wszystkie szkoły – od parafialnych po uniwersytety.
- d. Przygotowaniem podręczników zajmowało się Towarzystwo do Ksiąg Elementarnych.
- e. Celem działania szkolnictwa było wychowanie mądrych obywateli w duchu patriotyzmu.

Zad. 19. (0-1 pkt) Przyporządkuj wydarzenia do postaci historycznych przez dopisanie odpowiedniej litery, a następnie zaznacz właściwy szereg:

- 1) Tadeusz Kościuszko
- 2) Stanisław Małachowski
- 3) Jan Henryk Dąbrowski

- a) Konstytucja 3 maja
- b) Uniwersał połaniecki
- c) Legiony Polskie we Włoszech

Odpowiedzi:

- A. 1-b; 2-c; 3-a
- B. 1-a; 2-b; 3-c
- C. 1-c; 2-b; 3-a
- D. 1-b; 2-a; 3-c

Zad. 20. (0-2 pkt) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wybierz poprawne odpowiedzi:

Art. 1. Ludzie rodzą się i pozostają wolni i równi z punktu widzenia prawa. [...]

Art. 2. Celem każdej organizacji politycznej jest utrzymanie naturalnych i nieprzedawnionych praw człowieka. [...]

Art. 3. Źródło wszelkiego zwierzchnictwa spoczywa całkowicie w Narodzie. Żadne ciało, żadna jednostka nie może wykonywać władzy, która nie pochodziłaby wyraźnie od Narodu.

Art. 4. Wolność polega na czynieniu tego wszystkiego, co nie szkodzi drugiemu. [...]

Art. 5. Ustawa może zabraniać tylko takiego postępowania, które jest szkodliwe dla społeczeństwa. Nie można zabronić tego, czego nie zabrania ustawa, i nikt nie może być zmuszany do czynienia tego, czego nie nakazuje ustawa. [...]

Art. 7. Żaden człowiek nie może być oskarżony, aresztowany i więziony, jak tylko w wypadkach określonych przez ustawę i z zachowaniem form przez nią przepisanych. [...]

Art. 9. Każdy człowiek jest uważany za niewinnego, dopóki nie został uznany za winnego. [...]

Art. 10. Nikt nie może być niepokoiony z powodu swoich przekonań, również i religijnych, byle ich manifestowanie nie zakłócało porządku publicznego ustanowionego przez prawo.

Art. 11. Swobodna wymiana myśli i poglądów jest jednym z najcenniejszych praw człowieka. Każdy obywatel ma więc wolność słowa, pisma i druku i odpowiada tylko za nadużywanie tej wolności w wypadkach określonych przez ustawę. [...]

Art. 17. Własność jest prawem świętym i nietykalnym. Nikt nie może być go pozbawionym [...].

20.1. Cytowane fragmenty tekstu to:

- a. Deklaracja niepodległości Stanów Zjednoczonych
- b. Konstytucja Stanów Zjednoczonych
- c. Deklaracja praw człowieka i obywatela
- d. Konstytucja 3 maja
- e. Kodeks Napoleona

20.2. Dokument gwarantował:

- a. wolność słowa
- b. zwolnienie z obowiązku płacenia podatków
- c. zasadę domniemania niewinności
- d. nietykalność majątkową
- e. wolność osobistą

Zad. 21. (0-1 pkt) Wskaż odpowiedzi poprawnie charakteryzujące ilustrację:

- a. Obraz przedstawia zesłanie Napoleona Bonaparte na wyspę Elbę.
- b. Obraz przedstawia spotkanie cesarza Napoleona Bonaparte i cara Aleksandra I na Berezynie.
- c. Jednym z postanowień tego spotkania było utworzenie Księstwa Warszawskiego.
- d. Wydarzenie nastąpiło w konsekwencji zwycięstw Napoleona Bonaparte nad Prusami i Rosją.
- e. Wydarzenie nastąpiło po klęsce Napoleona Bonaparte pod Waterloo.

Zad. 22. (0-1 pkt) Wskaż odpowiedzi poprawnie charakteryzujące czas przed wybuchem i sam wybuch powstania listopadowego:

- a. Przyczyną była groźba użycia wojsk polskich do zdławienia powstania Holendrów przeciwko Belgom.
- b. Jednym z celów powstańców było pojmanie carskiego brata – wielkiego księcia Konstantego.
- c. Powstańcy zamierzali opanować cytadelę warszawską.
- d. Sygnałem do rozpoczęcia powstania miał być dobrze widoczny w całym mieście dym z podpalonego Belwederu.
- e. Wybuch powstania spotkał się z akceptacją całej polskiej generalicji.

Zad. 23. (0-1 pkt) Wskaż odpowiedzi poprawnie charakteryzujące Kopiec Kościuszki w Krakowie:

- a. Decyzję o budowie kopca podjął Senat Wolnego Miasta Krakowa w 50. rocznicę wybuchu insurekcji kościuszkowskiej.
- b. Miała to być symboliczna mogiła dla Kościuszki, powstała na wzór kopców Kraka i Wandy.
- c. W podstawie kopca znajduje się ziemia spod Raławic.
- d. Po wybudowaniu kopca Senat Wolnego Miasta Krakowa zdecydował się na otoczenie go fortem.
- e. O sypaniu kopca oficjalną notą poinformowano władze USA, Anglii i Francji.

Zad. 24. (0-2 pkt) Wyjaśnij pochodzenie, kontekst historyczny i znaczenie cytatu - „Żadnych marzeń, panowie”:

24.1. Zdanie wypowiedział:

- a. car Mikołaj II
- b. car Aleksander II
- c. wielki książę Konstanty
- d. car Mikołaj I
- e. namiestnik carski Iwan Paskiewicz

24.2. Kontekst historyczny i znaczenie wypowiedzianych słów:

- a. Słowa odnosiły do nadziei Polaków na korzystne reformy polityczne po przegranej Rosji w wojnie krymskiej.
- b. Nadzieje na reformy wiązały się z liberalizacją polityki rosyjskiej w ramach odwilży posewastopolskiej.
- c. Autor słów odniósł się do projektu uwłaszczenia chłopów w Królestwie Polskim.
- d. Autor wypowiedział je, uprzedzając złożenie petycji, w której znajdowały się nadzieje na przywrócenie części polskich instytucji sprzed wybuchu powstania listopadowego.
- e. Rosja obiecała „ulepszenia” w Królestwie Polskim podczas konferencji pokojowej w Paryżu.

Zad. 25. (0-1 pkt) Na podstawie analizy mapy oraz własnej wiedzy wskaż poprawne odpowiedzi:

- Do ożywienia gospodarczego w Królestwie Polskim doszło w 1851 r. po zniesieniu granicy celnej z Rosją.
- Pozytywny wpływ na rozwój przemysłu miało uwłaszczenie chłopów.
- Silny ośrodek przemysłu włókienniczego rozwinął się w okolicach Łodzi.
- Górnictwo węgla kamiennego występowało nie tylko na Śląsku, ale również w zaborze rosyjskim i austriackim.
- W zaborze austriackim przemysł cukrowniczy rozwinął się silniej niż w zaborze rosyjskim.

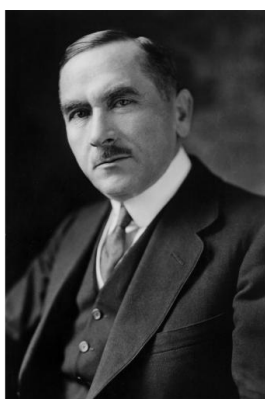
Zad. 26. (0-1 pkt) Wskaż zdania poprawnie charakteryzujące „białych” i „czerwonych” w powstaniu styczniowym:

- a. Oba obozy nie akceptowały ugodowej względem Rosji polityki Wielopolskiego.
- b. „Biali” nie rezygnowali z planów powstania, ale czekali na odpowiednią koniunkturę międzynarodową.
- c. „Czerwoni” dążyli do szybkiego powstania przeciwko Rosji.
- d. „Biali” uważali, że przed wybuchem powstania należy dążyć do przywrócenia w Królestwie Polskim statusu konstytucyjnego z 1815 r.
- e. Kwestią różniącą oba obozy było podejście do uwłaszczenia ludności chłopskiej.

Zad. 27. (0-1 pkt) Wskaż zdania poprawnie charakteryzujące sprawę uwłaszczenia chłopów w powstaniu styczniowym:

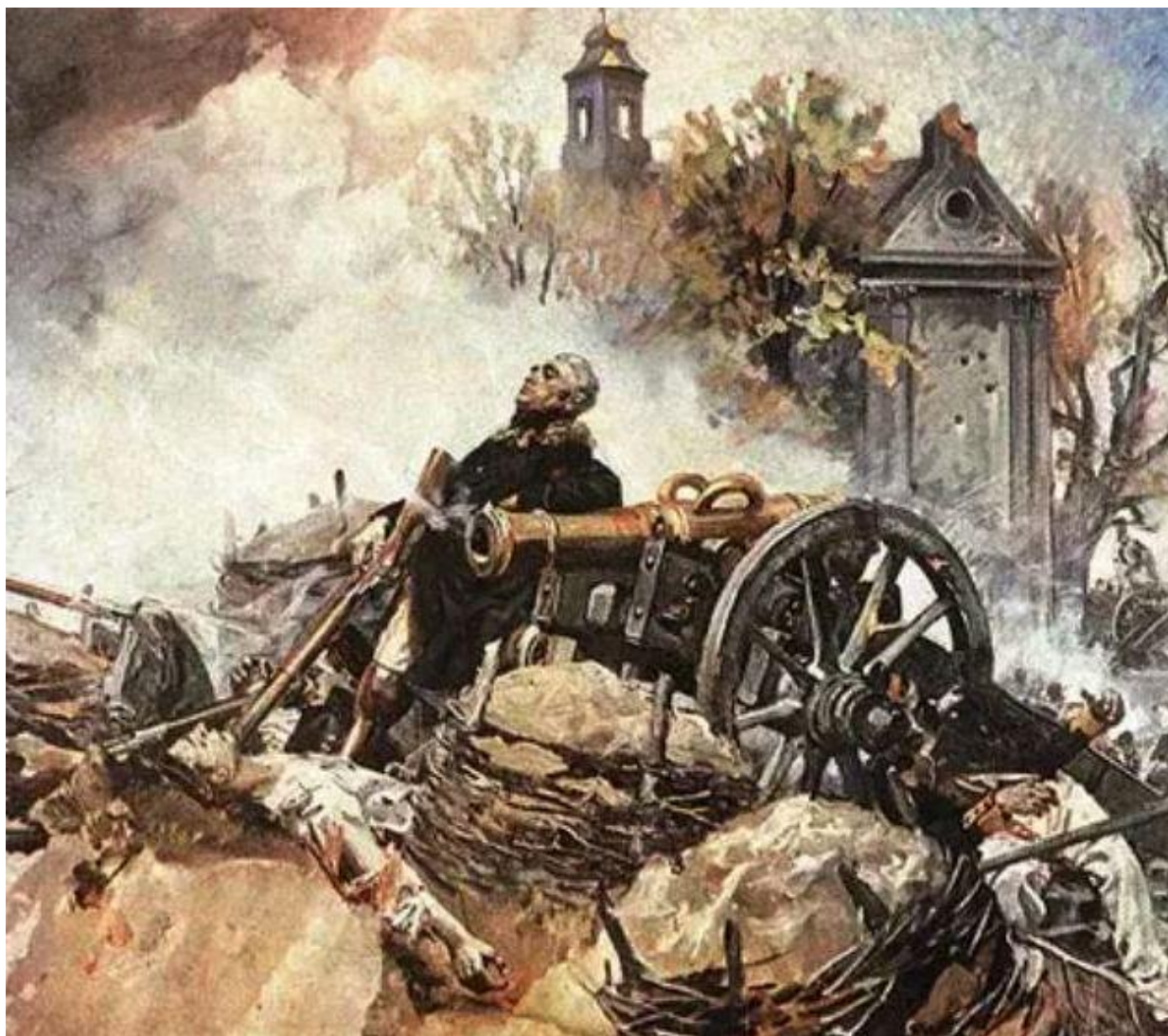
- a. Chłopów postrzegano jako siłę, bez udziału której powstanie nie może się udać.
- b. Znaczenie chłopów dla powstania wynikało z ich liczebności w polskim społeczeństwie.
- c. Chłopi jako swojego faktycznego wroga najczęściej postrzegali polskiego właściciela ziemskiego.
- d. Manifest powstańczy z 22 stycznia 1863 r. i dekrety uwłaszczeniowe, ogłoszone przez Tymczasowy Rząd Narodowy, oddające chłopom uprawianą przez nich ziemię na własność bez odszkodowania i znoszące dotychczasowe czynsze, spotkały się z ich entuzjastycznym przyjęciem.
- e. Chłopi prezentowali wobec powstania różne postawy: okazywali ostrożność i nie chcieli się angażować, wstępowali do oddziałów powstańczych, ale też pomagali siłom rosyjskim wyłapywać ukrywających się powstańców.

Zad. 28. (0-1 pkt) Wskaż zdania poprawnie charakteryzujące postać ze zdjęcia:

- a. Na zdjęciu pokazany jest Hipolit Cegielski.
- b. Jest to zdjęcie Romana Dmowskiego.
- c. Był przemysłowcem i założycielem dużej fabryki maszyn rolniczych w Poznaniu.
- d. Założył spółdzielnię oszczędnościowo – pożyczkową w Czernichowie pod Krakowem.
- e. Po wybuchu I wojny światowej był zwolennikiem współpracy z Rosją i jej sojusznikami.

Zad. 29. (0-2 pkt) Odpowiedz na pytania odnoszące się do ilustracji:

29.1. Na ilustracji pokazany jest:

- a. gen. Jan Henryk Dąbrowski
- b. gen. Józef Sowiński
- c. gen. Józef Chłopicki
- d. ks. Adam Jerzy Czartoryski
- e. gen. Romuald Traugutt

29.2. Sytuacja ukazana na ilustracji jest wydarzeniem z:

- a. wojen napoleońskich
- b. powstania listopadowego
- c. powstania krakowskiego
- d. Wiosny Ludów
- e. powstania styczniowego

Zad. 30. (0-1 pkt) Wskaż formy oporu ludności polskiej wobec polityki germanizacyjnej stosowanej przez władze niemieckie:

- a. Tworzenie polskich banków i spółdzielni, które konkurowały w obrocie ziemią.
- b. Powstanie Uniwersytetu Latającego.
- c. Zorganizowanie strajku szkolnego we Wrześni.
- d. Zamieszkanie przez Michała Drzymałę w wozie cyrkowym.
- e. Wprowadzenie rugów pruskich.

Zad. 31. (0-1 pkt) Wybierz właściwe opisy odnoszące się do zdjęcia poniżej:

- a. Na czele oddziału strzeleckiego maszeruje Józef Piłsudski.
- b. Przedstawione wydarzenie miało miejsce w Galicji.
- c. Oddział maszeruje przez przedmieścia Kielc.
- d. Brak osób wiatujących świadczy o niechętnym stosunku ludności Kongresówki do idei wzniesienia powstania antyrosyjskiego.
- e. Strzelcy maszerują na akcję pod Bezdanami.

Zad. 32. (0-1 pkt) Wybierz odpowiedzi charakteryzujące wojnę pozycyjną:

- a. Kluczową rolę od pierwszych dni wojny odgrywały czołgi.
- b. Karabiny maszynowe były doskonałą bronią ofensywną i ułatwiały zdobywanie okopów przeciwnika.
- c. Zasieki z drutu kolczastego utrudniały piechocie dotarcie do okopów przeciwnika.
- d. Linie okopów rozdzielała ziemia niczyja.
- e. Okopy stanowiły skuteczną ochronę przed gazami bojowymi.

Zad. 33. (0-2 pkt) Na podstawie źródła i własnej wiedzy udziel prawidłowych odpowiedzi na zadane pytania:

Do mieszkańców

Warszawskiego jeneralnego gubernatorstwa!

Przejęci niezłomną ufnością w ostateczne zwycięstwo ich broni i życzeniem powodowani, by ziemię polskie przez waleczne ich wojska ciężkimi ofiarami rosyjskiemu panowaniu wydarte do szczęśliwej przywieść przyszłości, Jego Cesarska Mość Cesarz Niemiecki oraz Jego Cesarska i Królewska Mość Cesarz Austrii i Apostolski Król Węgier postanowili z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic Królestwa Polskiego zastrzega się. Nowe królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami rękojmię potrzebną do swobodnego sił swych rozwoju. We własnej armii nadal żyć będą pełne sławy tradycje wojsk polskich dawniejszych czasów i pamięć walecznych polskich towarzyszy broni we wielkiej obecnej wojnie. Jej organizacja, wykształcenie i kierownictwo uregulowane będą we wspólnym porozumieniu.

Sprzymierzeni Monarchowie, biorąc należyty wzgląd na ogólne warunki polityczne Europy jakoteż na dobro i bezpieczeństwo własnych krajów i ludów, żywią niezłomną nadzieję, że obecnie spełnią się życzenia państwowego i narodowego rozwoju Królestwa Polskiego.

Wielkie zaś, od zachodu z Królestwem Polskiem sąsiadujące mocarstwa z radością ujrzą u swych granic wschodnich wskrzeszenie i rozkwit wolnego, szczęśliwego i własnem narodowem życiem cieszącego się państwa.

Z najwyższego rozkazu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Niemieckiego.

Jenerał-Gubernator

v. Beseler.

33.1. Wskaż prawdziwe powody wydania dokumentu:

- a. Zachęcenie Polaków do walki po stronie Niemiec i Austro-Węgier.
- b. Duże straty wojenne państw Ententy.
- c. Efekt porozumienia z Rosją.

33.2. Wskaż właściwe odpowiedzi charakteryzujące deklaracje Aktu 5 listopada:

- a. Utworzone państwo miało być monarchią.
- b. Państwo miało być samodzielne, ale złączone sojuszem ze wskazanymi mocarstwami.
- c. Określono granice nowego państwa.
- d. Wskazano, kto zostanie polskim królem.
- e. Państwo miało mieć konstytucję.

Zad. 34. (0-1 pkt) Wskaż państwa, od których Stany Zjednoczone pozyskały terytoria w XIX w.

- a. Hiszpania, Meksyk, Francja, Rosja, Wielka Brytania
- b. Wielka Brytania, Kanada, Kuba, Meksyk, Francja
- c. Hiszpania, Rosja, Meksyk, Wielka Brytania, Niemcy
- d. Niemcy, Kanada, Meksyk, Francja, Rosja
- e. Hiszpania, Portugalia, Holandia, Wielka Brytania, Meksyk

Zad. 35. (0-1 pkt) Wskaż właściwe odpowiedzi odnoszące się do obrazu:

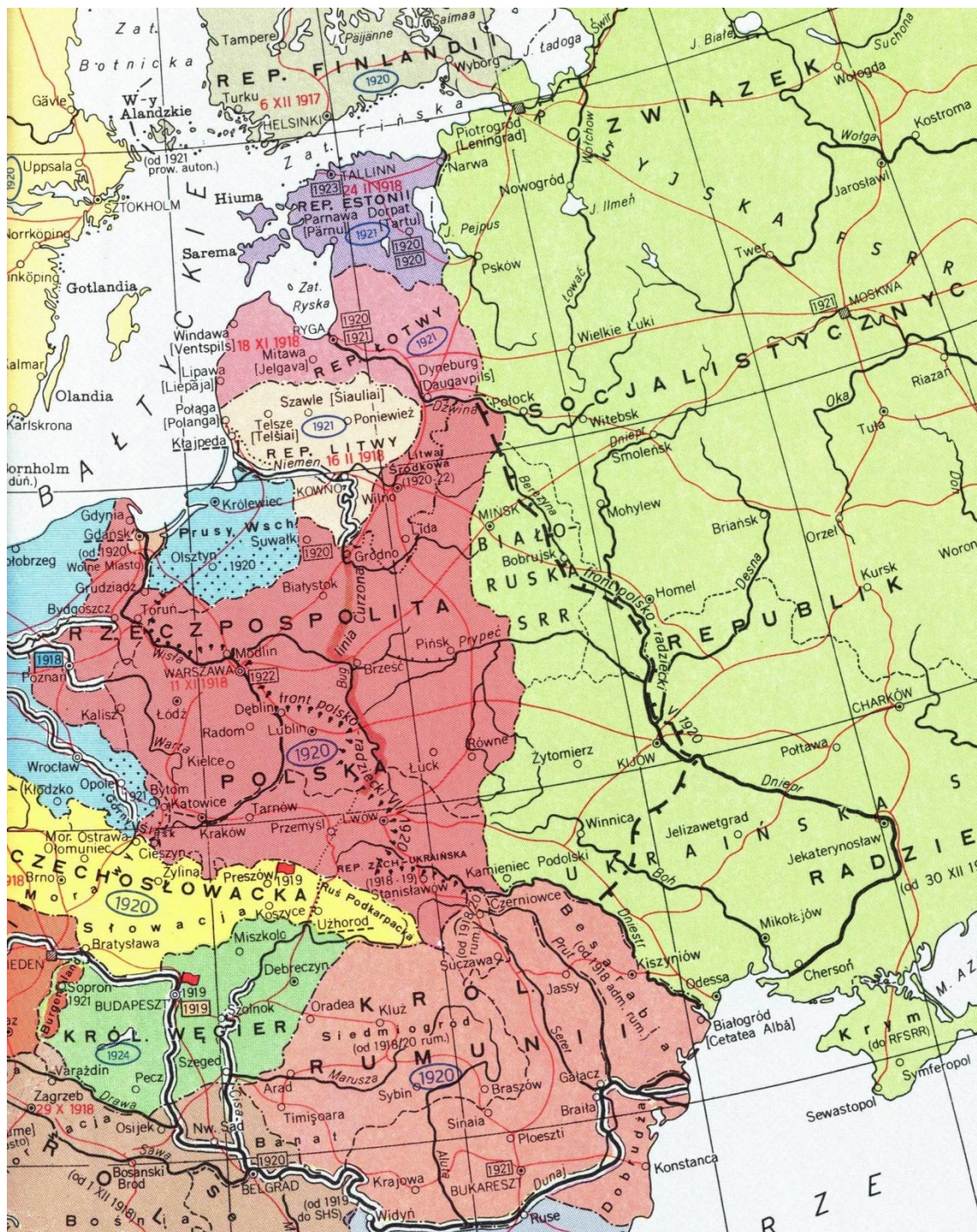
- a. Obraz jest przykładem polskiego malarstwa końca XIX w.
- b. Ukazani są na nim piaskarze pozyskujący surowiec z dna Wisły, wykorzystywany potem do umacniania brzegów.
- c. Autorem obrazu jest Jan Matejko.
- d. Autorem obrazu jest Aleksander Gierymski.
- e. Autor w realistyczny sposób pokazał życie codzienne ludności warszawskiego Powiśla.

Zad. 36. (0-1 pkt) Rozpoznaj postać ze zdjęcia:

- a. Henri Dunant
- b. Karol Darwin
- c. Abraham Lincoln
- d. Otto von Bismarck
- e. Józef Stalin

Zad. 37. (0-1 pkt) Na podstawie analizy mapy oraz własnej wiedzy wskaż poprawne odpowiedzi:

- Polska miała wspólną granicę z Rumunią.
- Polska miała wspólną granicę z Węgrami.
- Stolicą Litwy było Wilno.
- Linia Curzona przebiegała na wschód od granicy Polski ustalonej w traktacie ryskim.
- Polska otrzymała tylko część Górnego Śląska.

Zad. 38. (0-1 pkt) Na podstawie źródła i własnej wiedzy wybierz poprawne odpowiedzi:

Wojna niemiecko-polska ujawniła wewnętrzne bankructwo państwa polskiego. W ciągu dziesięciu dni operacji wojskowych Polska straciła wszystkie swoje okręgi przemysłowe i ośrodki kulturalne. Warszawa, jako stolica Polski, już nie istnieje. Rząd polski uległ rozkładowi i nie okazuje przejawów życia. Oznacza to, że państwo polskie i jego rząd przestały faktycznie istnieć. Dlatego też straciły ważność traktaty zawarte pomiędzy ZSRR a Polską. Pozostawiona własnemu losowi i pozbawiona kierownictwa Polska stała się łatwym polem wszelkiego rodzaju niebezpiecznych i niespodziewanych akcji, mogących stać się groźbą dla ZSRR. Dlatego rząd radziecki, który zachowywał dotychczas neutralność, nie może w obliczu tych faktów zajmować nadal neutralnego stanowiska. Rząd radziecki nie może również pozostać obojętny na fakt, że zamieszkująca terytorium Polski pokrewna ludność ukraińskiego i białoruskiego pochodzenia jest bezbronna i została pozostawiona własnemu losowi. Rząd radziecki polecił wobec powyższych okoliczności Naczelnemu Dowództwu Armii Czerwonej, aby nakazało wojskom przekroczyć granicę i wziąć pod swoją opiekę życie i mienie ludności Zachodniej Ukrainy i Zachodniej Białorusi. Rząd radziecki zamierza równocześnie podjąć wszelkie środki mające na celu uwolnienie narodu polskiego od niszczącej wojny, w którą wepchnęli go nierozsądni przywódcy, i umożliwienie mu życia w pokoju.

- a. Nota pochodzi z 17 września 1939 r.
- b. Przedstawiona argumentacja była zgodna z rzeczywistością.
- c. Atakując Polskę, ZSRR wypełniał uzgodnienia w ramach paktu Ribbentrop – Mołotow.
- d. W obliczu agresji radzieckiej naczelny wódz polskiej armii nakazał nieustępliwą walkę z najeźdźcą.
- e. Konsekwencją agresji sowieckiej była ewakuacja polskich władz do Rumunii.

Zad. 39. (0-1 pkt) Wskaż poprawne odpowiedzi dotyczące okresu PRL:

- a. Zwiększenie liczby oddawanych mieszkań uzyskano poprzez uruchomienie zakładów pracujących w oparciu o technologię wytwarzania wielkich płyt betonowych.
- b. Zagraniczne artykuły można było nabyć w Peweksach.
- c. Fiat 126p, czyli „maluch”, miał być tanim samochodem dostępnym dla wielu Polaków.
- d. W reakcji na braki w zaopatrzeniu rynku, w celu zapewnienia obywatelom równego dostępu do towarów, wprowadzono system reglamentacji.
- e. Rozwój gospodarczy w latach 70. był w znacznym stopniu finansowany zagranicznymi kredytami.

Zad. 40. (0-1 pkt) Wskaż poprawne odpowiedzi dotyczące początków III Rzeczypospolitej:

- a. Po wyborach czerwcowych w 1989 r. posłowie Komitetu Obywatelskiego „Solidarność” uzyskali przewagę liczebną w sejmie.
- b. Prezydentem PRL został wybrany gen. Wojciech Jaruzelski.
- c. Pierwszym premierem z ramienia opozycji solidarnościowej został Lech Wałęsa.
- d. Gruntowne reformy gospodarcze realizowano w ramach planu Balcerowicza.
- e. Przywrócono orła w koronie w polskim godle.

Zad. 41. (0-1 pkt) Rozpoznaj postacie ze zdjęcia:

- a. Bolesław Bierut i Władysław Gomułka
- b. Edward Gierek i Wojciech Jaruzelski
- c. Michaił Gorbaczow i Edward Gierek
- d. Władysław Gomułka i Edward Gierek
- e. Nikita Chruszczow i Władysław Gomułka

**) źródła map i ilustracji: Atlas Historyczny Świata, pod red. Józefa Wolskiego, Atlas Historyczny Polski, pod red. Władysława Czaplińskiego i Tadeusza Ładogórskiego, domena publiczna, www.dzieje.pl, NAC.*